

O jednom rybáři, který se nebál důvěřovat

Lk 5,1-11: Jednou se na něj lidé tlačili, aby slyšeli Boží slovo, a on stál u břehu jezera Genezaretského; tu uviděl, že u břehu jsou dvě lodi. Rybáři z nich vystoupili a vypírali sítě. Vstoupil do jedné z lodí, která patřila Šimonovi, a požádal ho, aby odrazil kousek od břehu. Posadil se a z lodi učil zástupy. Když přestal mluvit, řekl Šimonovi: „Zajeď na hlubinu a spusťte sítě k lovu!“ Šimon mu odpověděl: „Mistře, namáhali jsme se celou noc a nic jsme nechytili. Ale na tvé slovo spustím sítě.“ Když to učinili, zahrnuli veliké množství ryb, až se jim sítě trhaly. Dali znamení svým společníkům na druhé lodi, aby jim přišli na pomoc. Oni přijeli a naplnili rybami obě lodi, že se až potápěly. Když to Šimon Petr uviděl, padl Ježíšovi k nohám a řekl: „Odejdi ode mne, Pane, vždyť já jsem člověk hříšný.“ Neboť jeho i všechny, kteří s ním byli, pojal úžas nad tím lovem ryb; stejně i Jakuba a Jana, syny Zebedeovy, kteří byli Šimonovými druhy. Ježíš řekl Šimonovi: „Neboj se, od této chvíle budeš lovit lidi.“ Přirazili s lodmi k zemi, všechno tam nechali a šli za ním.

Když se Ježíš narodil, prozpěvovali andělé, že se dnes narodil spasitel pro všechny lidi. Prozpěvovali to na louce za vsí a slyšelo je jen pár překvapených pastýřů a stádo ovcí, takže mezi žhavé novinky a ostře sledované zprávy se to nedostalo.

Když potom začal působit na veřejnosti, mluvilo se o něm mnohem víc. Nejdřív v městečku, kde byl doma. Připomněl tam starý biblický text, ve kterém se psalo, co Bůh lidem přeje (a co máme tím pádem za úkol): aby se dostalo radosti ze života na tomhle Božím světě i těm, kdo k ní mají pořádně daleko. Aby se lidé něčím zajatí a spoutaní dostali na svobodu a aby prohlédli a pro všechny aby tu bylo léto Hospodinovy milosti. Ujistil je, že to není vzdálený, neuskutečnitelný sen ani utopie, protože se tohle

Boží přání už plní. To se posluchačům líbilo, ale jen do chvíle, než řekl, že to není Boží dárek jen pro ně, ale i pro ty, od koho si z nějakých důvodů drželi odstup. Dali mu najevo, že na tak doširoka otevřenou milost nejsou zvědaví, a on šel dál do blízkého většího města Kafarnaum.

Tam na něj naopak zvědaví byli, protože zažili, že dělá přesně to, co předtím říkal. Každému člověku totiž hrozí, že si ho podmaní nějaké zlo (může mít různou podobu), a on z toho zla lidi vysvobozoval. Byli z toho ohromení a někteří ho považovali za zázračného léčitele, na kterého je každá nemoc krátká. Proto je zajímal, proto chtěli, aby u nich navždycky zůstal. On však nepřinášel zdraví, ale Boží království (to není totéž) a to království má namířeno i k lidem v jiných končinách. A tak šel zase dál.

„Jednou se na něj lidé tlačili, aby slyšeli Boží slovo,“ popisuje vypravěč Lukáš a pokouší se tak vystihnout, že Boží slovo je to, co Ježíš dělal a co říkal. Nevíme, jak by to nazvali ti lidé, kteří se sem tak tlačili (vždyť tlačence vznikají z různých důvodů a pohnutek). Snad nějak uslyšeli či prožili životní radost a vysvobození, jak nám to přeje Bůh, a stalo se to díky Ježíšovi. Snad je to ovlivnilo, a tak jim stálo za to se tu tlačit, aby to zažívali dál nebo znovu.

Tlačence na břehu jezera je pro vyučování poněkud nepraktická a Ježíše napadlo, že si půjčí loďku, aby ho bylo líp slyšet. Požádal rybáře Šimona, kterému patřila, aby odrazil kousek od břehu, a mluvil k lidem odtamtud. Bylo jich opravdu hodně, ale to hlavní přijde až potom. Není totiž tak důležité být v tom davu na břehu, udělat si s Ježíšem selfíčko nebo sehnat jeho autogram, protože ty opravdu důležité věci, které mění život, se málokdy stanou ve velkém davu. To důležité přijde, až tu zůstane jen Ježíš a ten rybář.

Šimon zrovna čistí sítě. Celou noc chytali, ale dnes ryby nějak neberou. To se někdy může stát, že se dřeťte do úmoru, ale výsledek nevalný. V Palestině se prý ryby loví v noci, ve dne se před horkem ukryjí ke dnu jezera a už nechytíte nic. To se pak dají leda čistit sítě na příští noc.

Tu se Ježíš obrátí na Šimona a povídá: „Zajeď na hlubinu a spusťte síť k[ř]lovu!“ Zkušený rybář na laické nápady moc nedá; Šimon zdvořile řekl, že tuhle noc spustili síť snad stokrát, a nic. Neměl důvod, proč by to zkoušel znovu, když zkušenosti praví, že to opravdu nemá cenu.

Zkušenosti mohou být mnohokrát ověřené, ale jestli se podle nich budete řídit, to je na vás. Nemusíte. Ostatní rybáři si o vás možná pomyslí, že vám přescočilo, ale jestli se chcete řídit tím, co si o vás možná bude někdo myslet, i to je na vás.

Šimon má za sebou únavný a neúspěšný noční rybolov, a přesto říká: „Když to říkáš ty, mistře, tak to tedy zkusíme.“ A spustil síť. Bible je plná zázraků, jenže není zázrak všechno, co se trpytí. V síti bylo najednou tolik ryb, až hrozilo, že se protrhne, a tak tichými gesty signalizovali kolegům z druhé lodi, ať jim jdou na pomoc, a naplnili obě lodky tak, že se div nepotopily. Byla to pro ty na břehu nevídaná podívaná, však se o ní budou šířit zvěsti, ale zázrak, ten se udál docela nenápadně o chvíli dřív, v Ježíšově rozhovoru se Šimonem.

Můžete jednat jinak, než jste se učili a než vás vychovali, můžete jednat jinak, než velí zkušenost a než druzí očekávají. O tom jsou Šimonova slova: „Když to říkáš ty, mistře, tak to zkusím.“ Důležité bylo, že to byla Ježíšova slova. Můžete jednat jinak, než se čeká, a lidi to někdy skutečně udělají, když někde zaslechnou nebo čtou nějakou blbost. Člověk se dá ovlivnit snáz, než by se zdálo, a dokáže si ho podmanit i lecjaké zlo. Šimon však reaguje na Boží slovo – to slovo, které umožňuje prohlédnout a přináší radost a svobodu, a nejen vám.

Tohle je ten zázrak: že do situace ověřené a beznadějně zbytečnosti vstoupila důvěra a dostala hlavní slovo. Lidi vám na to možná řeknou, že to odporuje zdravému rozumu. Možná. Šimon to však zkusil: proč ne, důvěra dělá svět obyvatelným a krásným. Tak do toho šel.

Když Ježíš uzdravoval, nešlo o konkrétní diagnózy a jak na ně. Když na jezeře řekl Šimonovi to o těch sítích, nešlo o chytrý fígl,

jak rybařit. Ti uzdravení i tady ty metráky ryb mají být zřetelným signálem, jak důležité je dát v životě prostor slovu, které vede k prohlédnutí, ke svobodě a k radosti, a jak nepostradatelná je důvěra.

Pozornost těch, kdo to vidí, pochopitelně přitahují ta uzdravení a ty metráky ryb. Viděli zázraky, ale zázrak ukazuje k něčemu, co je „za zrakem“ a co na první letmý pohled není vidět. Rybář Šimon asi spatřil něco, k čemu ta událost s rybami ukazovala. Zažil setkání s Boží mocí, ale lekl se toho a požádal: „Nech mě být, Pane, jdi pryč. Na tohle já nemám kvality ani schopnosti.“

A přijde zázrak číslo dvě: Ježíš neodejde, i když ho člověk odhání. Řekl mu, ať se nebojí, a že ho potřebuje: Ne k rybolovu, ale pro lidi. Takto se začal tvořit kruh lidí, kteří Ježíše provázeli. Rybář, o němž je tu řeč, vypadá váhavě, trochu tápe, tu a tam něco dost pokazí a něco moc nepochopí, ale ví, komu může důvěřovat v[š]ivotě i smrti, a tak mu důvěřuje, a to vlastně stačí.

Ježíš Šimona vybídl, aby si všímal lidí – i k tomu je třeba té důvěry, kterou čerpáme ze vztahu k Bohu a ještě víc v Božím vztahu k nám. Tak tam všechny ty ryby nechali, dokonce i loď, a šli dál s Ježíšem. Máme přece lidi zvát a doprovázet k setkání se slovem, které vysvobozuje (však každý v nějakém zajetí trčíme) a s tou Boží svobodou nám všem dodává právě důvěru a životní radost.

požehnání

Nyní toto praví Hospodin, tvůj stvořitel: „Neboj se, já jsem tě vykoupil, povolal jsem tě tvým jménem, jsi můj. Půjdeš-li přes vody, já budu s tebou, půjdeš-li přes řeky, nestrhne tě proud, půjdeš-li ohněm, nespálíš se, plamen tě nepopálí. Neboť já Hospodin jsem tvůj spasitel. Neuzavírejte se napořád v minulosti, hle, činím něco docela nového a už to raší.“

Milost našeho Páně Ježíše Krista, láska Boží a inspirace Ducha svatého je s vámi. Ať vede vaše kroky a přináší vám radost a pokoj. Amen.